

Kommunövergripande kvalitetsredovisning förskola och pedagogisk omsorg i Täby kommun 2020/2021

Barn- och grundskolenämnden

Innehållsförteckning

1 Utbildningschefens sammanfattande analys	3
2 Inledning.....	3
3 Underlag samt genomförd tillsyn och kvalitetsgranskning 2020/2021	4
3.1 Granskning av lagkrav i fristående förskolor	4
3.2 Ägar- och ledningsprövning av fristående förskolor	5
3.3 Granskning av kvalitet i fristående samt kommunala förskolor	5
3.4 Avvikande tillsyns- och kvalitetsgranskningsprocess 2020/2021	6
3.5 Våga Visa-undersökningen.....	7
4 Resultat av dokumentgranskning i fristående förskolor	7
5 Analys av hur förskolorna lyckats bibehålla kvaliteten under pandemin	8
6 Resultat av ägar- och ledningsprövning i fristående förskolor	8
7 Resultat av kvalitetsgranskning (Våga Visa-undersökningen)	9
7.1 Normer och värden	9
7.2 Omsorg, utveckling och lärande	10
7.3 Barns delaktighet och inflytande	11
7.4 Förskola och hem	12
7.5 Övriga underlag: Täby kommuns enkätundersökning samt inkomna klagomål	12

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 1 Tillsynsprocess, regelbunden tillsyn

Bilaga 2: Bilaga 2 Tillsynsprocess, riktad tillsyn

Bilaga 3: Bilaga 3 Lagkrav

1 Utbildningschefens sammanfattande analys

Under läsåret 2020/2021 har tillsynsarbetet i Täby kommun anpassats till den globala covid-19-pandemin. Situationen har inneburit att alla fysiska besök har ställts in tills dessa är möjliga att genomföra igen utifrån de rekommendationer kommunen följer avseende hantering av pandemin. Detta innebär att den del av granskningen som normalt sett sker i verksamheterna, inte kunnat genomföras utan granskningen har enbart skett i form av kontroll av hur väl förskolorna lyckats med sin dokumentation utifrån lagkrav.

Förskolorna och den pedagogiska omsorgen i Täby kommun visar även fortsättningsvis hög kvalitet. Vårdnadshavarna anger i brukarundersökningen Våga Visa att deras barn trivs och är trygga och att de har ett högt och över tid stabilt förtroende för förskolorna och den pedagogiska omsorgen. Barnen går i stor utsträckning på den förskola som vårdnadshavarna önskar och en stor del av vårdnadshavarna anger att de kan rekommendera sitt barns förskola. Ett utvecklingsområde som har identifierats är informationen som vårdnadshavarna ges från förskolorna på två områden, där en viss andel av vårdnadshavarna inte har kännedom om hur förskolorna arbetar. Det gäller förskolornas arbete mot kränkande handlingar, där 2 av 10 vårdnadshavare anger "vet ej" på frågan, samt hur man arbetar med att utveckla barnens digitala kompetens, där 3 av 10 svarar "vet ej". Det är vårdnadshavarnas kännedom om förskolornas arbete med dessa områden som är lägre än på övriga områden, inte deras skattning av själva arbetet som sådant.

De fristående verksamheternas dokumentation uppfyller generellt de krav som ställs i lag och andra föreskrifter, men här finns ett par förbättringsområden i form av det systematiska kvalitetsarbetet samt förskolornas rutiner avseende trygg omsorg i form av barnskyddsronder och egenkontroller.

Täby kommun fortsätter samarbetet med förskolornas huvudmän, genom återkoppling i samband med tillsyn men också genom gemensamma kompetensutvecklingsinsatser för alla förskolehuvudmän. Förhoppningen är att under läsåret 2021/2022 kunna genomföra fysiska utförarmöten för att fortsätta att utveckla god dialog och erfarenhetsutbyte mellan verksamheterna och med Täby kommun.

2 Inledning

Enligt skollagens fjärde kapitel ska varje huvudman och förskoleenhet systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. På enhetsnivå ska kvalitetsarbetet genomföras under medverkan av rektor, förskollärare, barnskötare och övriga medarbetare. Även barn och vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Denna rapport är en sammanställning av de resultat som förskolor och pedagogisk omsorg belägna i Täby kommun uppnått under läsåret 2020/2021. Rapporten tar sin utgångspunkt i hur förskolorna arbetat för att nå målen under områdena *Normer och värden; Omsorg, utveckling och lärande; Barns delaktighet och inflytande* samt *Förskola och hem* enligt förskolans läroplan. Som underlag används resultat från kommunens tillsyn (endast fristående förskolor) samt resultat från enkätundersökningen Våga Visa (både fristående och kommunala förskolor).

Huvudfokus i rapporten ligger på förskolorna då mindre än en procent av vårdnadshavarnas barn är placerade i pedagogisk omsorg. Den pedagogiska omsorgen har som tidigare år goda resultat på Våga Visa. Antal barn som placeras i pedagogisk omsorg minskar över tid.

Antal barn i förskola och pedagogisk omsorg i Täby kommun

	2020/2021	2019/2020	2018/2019
Fristående förskolor	92 %	92 %	91 %
Kommunala förskolor	8 %	8 %	9 %
Pedagogisk omsorg	>1 %	>1 %	>1 %
Totalt antal inskrivna barn	4 025	3 579	3 682

3 Underlag samt genomförd tillsyn och kvalitetsgranskning 2020/2021

Underlaget i rapporten utgörs av resultat från kommunens regelbundna granskning samt från den årliga enkätundersökningen Våga Visa. Därutöver har Täby kommun distribuerat en egen enkät till de fristående förskolorna, i syfte att undersöka hur verksamheten har påverkats av covid-19-pandemin. Även jämförelser av antalet inkomna klagomål på förskolorna har använts som underlag.

Enligt skollagen har en kommun tillsynsansvar för förskolor vars huvudman kommunen har godkänt och för pedagogisk omsorg vars huvudman kommunen har förklarat ha rätt till bidrag. Tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg genomförs av Täby kommuns tillsynsansvariga pedagoger för förskolan. Lagkraven granskas enligt skollagen, se bilaga 3 - Lagkrav.

Om det vid tillsyn framkommer brister i verksamheten sker ingripanden i enlighet med skollagen. Två områden är undantagna kommunens tillsynsansvar. Det är om barn utsätts för kränkande behandling eller blir diskriminerade i den verksamhet som barnet vistas i. En anmälan om kränkande behandling utreds av Skolinspektionen och anmälan om diskriminering och trakasserier utreds av Diskrimineringsombudsmannen.

Syftet med tillsyns- och kvalitetsgranskningsprocessen är att kontrollera om en verksamhet följer de krav som ställs i skollag, läroplan och andra föreskrifter samt att bidra till ökad kvalitet i verksamheterna genom att med råd och vägledning stötta verksamheten så att ett utvecklingsarbete kan påbörjas. Med anledning av covid-19-pandemin har förutsättningarna för genomförandet förändrats, se avsnitt 3.4 Avvikande tillsyns- och kvalitetsgranskningsprocess.

I de kommunala förskolorna har Skolinspektionen tillsynsansvaret. De kommunala förskolornas kvalitet redovisas mer utförligt i rapporten Kvalitetsredovisning för Täbys kommunala förskolor, och där ingår fler underlag än i föreliggande redovisning.

3.1 Granskning av lagkrav i fristående förskolor

Lagkraven granskas enligt skollagen, se bilaga 3 Lagkrav. Om brister framkommer sker ingripanden i enlighet med följande sanktioner i skollagen:

- Föreläggande
- Anmärkning
- Avstående från ingripande
- Återkallelse
- Tillfälligt verksamhetsförbud

Innebörden av de olika sanktionerna redovisas i bilaga 1 - Tillsynsprocess, regelbunden tillsyn.

Tillsyn 2020/2021	Totalt antal granskade förskolor/pedagogisk omsorg	Inte granskade förskolor/pedagogisk omsorg	Sanktioner
Dokumentgranskning utifrån skollagens krav	69	2	Inga sanktioner
Regelbunden tillsyn och kvalitetsgranskning	0	71	Inga sanktioner
Riktad tillsyn	3		3 förelägganden

De två enheter som inte har genomgått dokumentgranskning är pedagogisk omsorg, som inte lyder under samma bestämmelser i skollagen som förskolorna gör.

Under 2020/2021 har tre riktade tillsynsprocesser genomförts. (För information om processen riktad tillsyn, se bilaga 2.) En på grund av brister vid dokumentgranskning, en med anledning av klagomål samt en riktad tillsyn med anledning av att ett tidigare föreläggande följts upp genom ett fysiskt besök. De riktade tillsynsprocesserna resulterade i tre förelägganden som åtgärdats under perioden.

3.2 Ägar- och ledningsprövning av fristående förskolor

Sedan den 1 januari 2019 ställs särskilda krav på ägar- och ledningskretsen samt på ekonomiska förutsättningar. Bestämmelserna förtydligar kravet på att huvudmannen har ekonomiska förutsättningar samt erfarenhet och/eller insikter i de föreskrifter som gäller för förskoleverksamheten. Huvudmannen ska också bedömas lämplig att bedriva verksamhet enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kraven omfattar ägare med ett väsentligt inflytande, ledning och även andra som har ett bestämmande inflytande i huvudmannens verksamhet. Kraven ska vara uppfyllda både vid tillståndsprövning samt fortlöpande. Om huvudmannen ingår i en koncern beaktas även koncernens ekonomi.

Eftersom kraven på ägar- och ledningsprövning är nya behöver samtliga fristående huvudmän tillsynas utifrån lagändringen. Under läsåren 2019/2020 samt 2020/2021 har denna tillsyn genomförts och arbetet med fortlöpande tillsyn avseende ägar- och ledningsprövning kommer i framtiden att ske via den e-tjänst som utarbetats av tillsynsenheten för detta syfte.

Under läsåret har tillsyn av 29 huvudmän avseende ägar- och ledningsprövning påbörjats. Fyra av dem är fortfarande pågående eftersom vissa processer är komplexa och tar lång tid.

2019-2021	Totalt antal granskade huvudmän	Inte granskade huvudmän	Sanktioner
Ägar- och ledningsprövning	29	0	Inga sanktioner

3.3 Granskning av kvalitet i fristående samt kommunala förskolor

Vid regelbunden tillsyn och kvalitetsgranskning genomförs normalt sett fysiska tillsynsbesök på förskolorna och de granskas utifrån samtliga målområden i förskolans läroplan (Lpfö18) samt skollag. 2019/2020 var första läsåret som kvalitetsgranskning genomfördes utifrån den nya läroplanen.

Målområdena i Lpfö18 är:

- 2.1 Normer och värden

- 2.2 Omsorg, utveckling och lärande
- 2.3 Barns delaktighet och inflytande
- 2.4 Förskola och hem
- 2.5 Övergång och samverkan
- 2.6 Uppföljning, utvärdering och utveckling
- 2.7 Förskollärares ansvar i undervisningen
- 2.8 Rektors ansvar

Målområdena observeras normalt sett vid ett tillsynsbesök, varefter tillsynsenheten skriver en tillsynsrapport som inkluderar styrkor och utvecklingsområden inom verksamheten. Med anledning av de förändrade förutsättningar som covid-19-pandemin har gett upphov till, har inga tillsynsbesök kunnat genomföras. Detta läsår har istället resultat från Våga Visa-enkäten använts för att bedöma kvaliteten, se avsnitt 3.5. På grund av det har följande fyra läroplansområden, som ingår i Våga Visa, varit möjliga att granska: *Normer och värden; Omsorg, utveckling och lärande; Barns delaktighet och inflytande* samt *Förskola och hem*.

3.4 Avvikande tillsyns- och kvalitetsgranskningsprocess 2020/2021

Under läsåret 2020/2021 har tillsynsarbetet i Täby kommun anpassats till den globala covid-19-pandemin. Sedan vecka 8 2020 har tillsynsenheten följt Folkhälsomyndighetens rekommendationer vilket inneburit att fysiska tillsynsbesök inte har kunnat genomföras. Skolinspektionen har under dessa förhållanden valt att genomföra granskningar istället för tillsyn och tillsynsenheten i Täby kommun valde under läsåret 2020/2021 att anpassa sig till deras ställningstagande.

I och med detta har Stab Utbildning beslutat att utifrån inrapporterad dokumentation från de fristående förskolorna göra en granskning av om förskolorna i sin dokumentation uppfyller de lagkrav och förordningar som följer av ett godkännande och beviljat bidrag, vilket även avser att utgöra en grund för kommande regelbunden tillsyn. För information om vilken typ av dokumentation som krävs, se bilaga 3 Lagkrav.

Detta innebär att den del av tillsynen som sker i verksamheterna, inte kunnat granskas utan detta har enbart skett i form av kontroll av hur väl förskolorna lyckats med sin dokumentation utifrån lagkrav. Tillsynsenheten ser detta som en svaghet då man av erfarenhet vet att dokumentationen inte alltid är förankrad hos övrig personal eller inte fungerar i praktiken. De uteblivna besöken har också inneburit att granskningen av läroplanens samtliga målområden inte har kunnat genomföras på gängse sätt då dessa till övervägande del är beroende av fysiska tillsynsbesök och observationer. Riktad tillsyn har genomförts under hela läsåret utifrån inkomna klagomål tillsammans med övriga indikatorer som påkallat en riktad tillsyn. På grund av pandemins påverkan på tillsynsarbetet kommer kvalitetsredovisningen också att få en annan utformning än under tidigare år.

Då tillsynsenheten önskade möjlighet att följa förskolornas kvalitet under pandemins andra läsår valde man att, utöver att titta på dokumentation avseende lagkrav, även genomföra en enkätundersökning avseende förskolors utmaningar under pandemin, där frågeställningarna var utformade för att ge en inblick i hur barnens omsorg och lärande påverkats. Inrapporterad dokumentation har granskats och en rapport har sammanställts utifrån enkätsvaren. Se avsnitt 7.5.

3.5 Våga Visa-undersökningen

Våga Visa är en enkätundersökning som görs varje år i förskolan, förskoleklass, årskurs 3, 6 och 8. I förskolan är det vårdnadshavarna som besvarar enkäten. De delar som redovisas i kvalitetsredovisningen avser vårdnadshavarens svar relaterade till nöjdhet med verksamheten i stort samt läroplansområdena *Normer och värden; Omsorg, utveckling och lärande; Barns delaktighet och inflytande; Förskola och hem*. I kvalitetsredovisningen redovisas resultaten i relation till resultat för läsåret 2018/2019 och 2019/2020 samt i relation till övriga deltagande kommuner*.

Svarsfrekvensen för vårdnadshavare i förskola och pedagogisk omsorg 2020/2021 är 64 procent.

För redovisning av resultaten används färgmarkeringar som utgörs av fasta värden som motsvarar andel positiva svar. Grönt motsvarar ett värde på 90 procent eller högre, gult motsvarar ett värde på 75-89 procent och rött motsvarar ett värde som är lägre än 75 procent.

Andel positiva svar	> 89 %	75 -89 %	< 75 %
---------------------	--------	----------	--------

*Övriga deltagande kommuner i Våga Visa: Danderyd, Nacka, Upplands Väsby, Vallentuna, Upplands-Bro, Sollentuna, Värmdö.

4 Resultat av dokumentgranskning i fristående förskolor

De fristående verksamheternas dokumentation uppfyller generellt de krav som ställs i lag och andra föreskrifter. Man har bra rutiner vid anställning avseende förskollärlärolegitimationer, utdrag ur belastningsregistret, sekretess- och anmälningsskyldighet. Genomgående finns också goda rutiner för klagomålshantering och utökad vistelsetid. För några huvudmän finns utvecklingsområden för att höja kvaliteten och de områdena är det systematiska kvalitetsarbetet enligt 4 kap. 3-6 §§ skollagen men också förskolornas rutiner avseende trygg omsorg i form av barnskyddsronder och egenkontroller.

När det gäller det systematiska kvalitetsarbetet var kvaliteten skiftande i det inrapporterade materialet och det gäller både mellan huvudmännens olika enheter liksom mellan olika avdelningar inom en och samma enhet. I det systematiska kvalitetsarbetet var det framför allt analyser och utvärderingar som behövde utvecklas. I materialet framkom också att vissa förskolor inte satt tillräckligt tydliga mål eller behövde utveckla utvärdering och analys gentemot läroplan och skollag. Verksamheterna kan välja att sätta egna mål och utvärdera dem men enligt 4 kap. 5 § skollagen måste verksamheten sätta mål som svarar mot de nationella målen i läroplanen och utvärdera dem, vilket måste vara tydligt i det systematiska kvalitetsarbetet.

Det andra området som utmärkte sig avser barnens rätt till en trygg omsorg. Vid granskningen av barnskyddsronder och egenkontroller fann tillsynsenheten i vissa fall en låg kvalitet. Det förekom att barnskyddsronderna var flera år gamla, att de inte var daterade, att handlingsplaner för åtgärder, ansvariga personer för åtgärderna samt kontroll av att bristerna blivit åtgärdade saknas. Tillsynsenhetens åtgärder i dessa fall bestod av återkoppling till huvudman/rektorer och i vissa fall har man ombett verksamheten att inkomma med rätt dokumentation enligt föreskrifterna. Inom ramen för råd och vägledning har tillsynsenheten bistått med en mall för protokoll av barnskyddsronderna som också finns tillgänglig för utförarna på Täby kommuns webbsida.

Avseende struktur och rutiner för att säkerställa att barnen garanteras en trygg omsorg krävs både rutiner och en dokumentation som är utarbetad utifrån den aktuella verksamhetens behov. Barnskyddsronderna ska genomföras årligen, de ska vara daterade och det ska framgå vem/vilka som genomfört dem. Vid brister ska det framgå när bristerna senast ska vara

åtgärdade samt vem som ansvarar för att åtgärderna kommer att genomföras.

Utifrån den granskning som genomfördes under läsåret fann tillsynsenheten att den skiftande kvaliteten utgör utvecklingsområden för vissa huvudmän, men inte brister som föranleder åtgärd i enlighet med skollagens bestämmelser förutom i ett fall. För en förskola bedömdes avsaknad av dokumentation och brister kring befintlig dokumentation motivera en riktad tillsyn vilken resulterade i ett föreläggande.

Tillsynsenheten har som en del av sin vägledande och rådgivande funktion och för att bidra till ökad kvalitet i verksamheterna delgett huvudmännen resultatet av granskningen samt hänvisat till resurser för att stötta verksamheterna.

5 Analys av hur förskolorna lyckats bibehålla kvaliteten under pandemin

Utifrån de granskade dokumenten har tillsynsenheten kunnat se att kvaliteten generellt höjts avseende dokumentationen gentemot föregående läsår. De huvudmän som hade inrapporterad dokumentation under läsåret 2019/2020 som påvisade behov av förbättring blev kontaktade i samband med den regelbundna tillsynen, dels för påpekande om detta och dels för rådgivning om var de kunde hitta stöd för sitt utvecklingsarbete avseende det aktuella området. Tillsynsenheten har också bistått med mallar för exempelvis barnskyddsronder för att möjliggöra struktur och likvärdighet hos huvudmännen. Möjligtvis är den ökade kvaliteten avseende den inrapporterade dokumentationen ett resultat av detta.

Utifrån förskolornas inrapporterade systematiska kvalitetsarbete (utvärderingar och analyser) samt svaren på Täby kommuns enkät kan tillsynsenheten se att förskolorna under pandemin har förlagt mer av undervisningen utomhus och att utomhuspedagogiken har fått ett större fokus. Pedagogerna har därmed behövt anpassa aktiviteter, lärmiljö och material för att bedriva undervisning utomhus och skapa möjligheter för barns lärande. Några förskolor beskriver att de genom att vara mer utomhus behövt dela upp barnen i mindre grupper vilket gett större möjligheter till att fånga upp barnens tankar och frågor vilket i sin tur uppges ha bidragit till att höja kvaliteten när det gäller barnens utveckling och lärande. Resultatet visar också att samarbetet mellan pedagoger och över avdelningarna varit gynnsamma för barnen då nya sociala kontakter och constellationer skapats. Det har gynnat barns lärande och utveckling men också tryggt en god omsorg. I flera svar går det också att utläsa att hygienrutinerna har förbättrats och att det är något man vill fortsätta att arbeta med då man sluppit många ”vanliga” sjukdomar under den här perioden.

6 Resultat av ägar- och ledningsprövning i fristående förskolor

Ägar- och ledningsprövning utgör en komplex tillsyn och i Täby kommun som till största delen består av fristående huvudmän blir detta en betydande del av tillsynen. Indikationerna hittills visar på att det kan förekomma brister inom detta område som kan komma att leda till sanktioner. Vissa prövningar är komplexa och tar lång tid då huvudmännen dels ingår i koncerner och dels har ägare som är skrivna i andra länder. I dessa fall behöver uppgifter inhämtas ifrån andra länders myndigheter vilket innebär andra processer och tidsramar. Även svenska företag kan ingå i koncerner med en hög grad av komplexitet både avseende ägarförhållanden och ekonomi. I dagsläget har 29 av kommunens 29 fristående huvudmän granskats eller är under granskning (ärenden med lång handläggningstid) utifrån lagkraven om ägar- och ledningsprövning. I två fall finns indikationer på att justeringar kan behöva göras av huvudmännen.

Huvudmännen har en skyldighet att meddela förändringar i ägar- och ledningskretsen senast

en månad efter att förändringen har skett. Tillsyn övervakar löpande sådana förändringar för att säkerställa att huvudmännen uppfyller denna skyldighet. Detta upplevs i vissa fall utgöra ett utvecklingsområde vilket kommer att prioriteras vid kommande tillsyn.

Förutsättningen för att få bedriva förskoleverksamhet är att huvudmännens ägar- och ledningskrets fortlöpande uppfyller skollagens krav på godkännande. De huvudmän som har granskats under 2020/2021 uppfyller dessa krav på ekonomiska förutsättningar, insikter i föreskrifterna som gäller för verksamheten samt lämplighet. Vid oklarheter i inkommen dokumentation har huvudmännen getts möjlighet att komplettera ärendet, vilket i samtliga fall har skett. Tillsynen har inte visat på några brister som föranlett ett ingripande.

7 Resultat av kvalitetsgranskning (Våga Visa-undersökningen)

I detta avsnitt redovisas resultat från Våga Visa-enkäten för samtliga förskolor i Täby kommun (fristående och kommunala), uppdelat på fyra läroplansområden under varsin rubrik.

Först redovisas resultat från tre övergripande frågor om vårdnadshavares nöjdhet med förskolorna, där Täby med sina höga resultat ligger i nivå med övriga åtta deltagande kommuner. Bland dessa åtta ligger andelen instämmande svar i snitt på området nöjdhet på 94 procent, med ett spann mellan 92 procent som lägst och 96 procent som högst.

Våga Visa-resultat på området nöjdhet

	2020/2021	2019/2020	2018/2019
Jag är nöjd med verksamheten i mitt barns förskola	92	93	93
Jag kan rekommendera mitt barns förskola	91	91	92
Mitt barn går på den förskola som jag vill	95	95	95
Snitt på området nöjdhet för samtliga förskolor belägna i Täby kommun	92	93	94

7.1 Normer och värden

Inom detta område visar en analys att skillnaden mellan frågorna med de högsta respektive lägsta andelarna instämmande svar (se tabell), är att de som får högst andel handlar om sådant som vårdnadshavarna har mer insyn i; de vet och märker om deras barn är trygga och trivs på förskolan, men kan ha svårare att bedöma exempelvis om förskolan arbetar aktivt mot kränkande handlingar. Detta eftersom vårdnadshavare generellt endast ser förskolans verksamhet de korta stunder som de lämnar och hämtar sina barn. I den meningen är resultaten en indikation på generellt god kvalitet, då den grupp som så att säga har förstahandsinformation om förskolan (dvs barnen) skickar sådana signaler till sina vårdnadshavare.

Det faktum att så låg andel som 78 procent av vårdnadshavarna instämmer i att förskolan arbetar aktivt mot kränkande handlingar indikerar att förskolorna behöver tydliggöra hur de bedriver detta arbete, vilket bekräftas av det faktum att 19 procent har svarat "vet ej". Det är ett utvecklingsområde som är gemensamt hos samtliga åtta deltagande kommuner (18 procent har angett detta svar i snitt, med ett spann mellan 15 och 24 procent). Även när det gäller området normer och värden som helhet ligger Täby i nivå med övriga deltagande kommuner, där i snitt 90 procent har svarat instämmande med ett spann på 85 till 92 procent.

	2020/2021	2019/2020	2018/2019
Mitt barn är tryggt i förskolan	95	96	97
Förskolan arbetar aktivt mot kränkande handlingar som exempelvis mobbning	78	77	78
Mitt barn trivs i förskolan	97	97	97
Mitt barn har en god arbetsmiljö	85	88	88
Snitt på området normer och värden för samtliga förskolor belägna i Täby kommun	89	90	90

7.2 Omsorg, utveckling och lärande

Föregående läsår har det i tillsynsbesök funnits tecken på bristande likvärdighet mellan förskolor inom området Omsorg, utveckling och lärande. Sådana tecken kvarstår i årets Våga Visa-resultat, då några enheter ligger runt 90 procent instämmande svar i det sammanvägda värdet/snitt på området, men flera enheter endast uppnår 60-70 procent.

Vidare visar resultaten från Våga Visa att 95 procent av vårdnadshavarna anser att verksamheten i förskolorna är stimulerande för deras barn och att 92 procent anser att personalen är engagerad i barnens utveckling. Det är höga siffror som också ligger i nivå med övriga deltagande kommuner (91-97 procent).

Däremot är resultatet betydligt lägre på hur väl förskolorna arbetar med att utveckla barnens digitala kompetens. Utfallet är lågt både i de fristående (61 procent) och de kommunala (55 procent) förskolorna, och ligger ungefär i nivå med övriga deltagande kommuner (64 procent i snitt, med ett spann mellan 57 och 70 procent). Digital kompetens är sedan 2018 ett nytt område i förskolans läroplan, där det framgår att barnen ska ges möjlighet att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen och grundlägga ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att de på sikt ska kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information. Förskolorna i Täby kommun kan behöva utveckla sitt sätt att presentera för vårdnadshavare hur de arbetar med att utveckla barnens digitala kompetens. Detta framgår av det faktum att så många som 30 procent av de svarande angett "vet ej" på denna fråga, vilket är betydligt högre än för de andra kunskapsområdena språk, matematik och naturvetenskap/teknik där 9-15 procent svarat "vet ej". En möjlig slutsats av att inte mer än 70 procent kan uttala sig i denna fråga är att det tar tid för vårdnadshavare att ta till sig att förskolans läroplan utvecklas med nya kunskapsområden.

	2020/2021	2019/2020	2018/2019
Verksamheten är stimulerande för mitt barn	95	95	96
Personalen är engagerade i mitt barns utveckling	92	93	93
Mitt barn får det stöd och hjälp som behövs	90	92	91

	2020/2021	2019/2020	2018/2019
Jag får tydlig information om hur mitt barn utvecklas	79	83	83
Förskolan arbetar med att utveckla mitt barns språk	86	87	87
Förskolan arbetar för att utveckla mitt barns förståelse för matematik	80	81	81
Förskolan arbetar med att utveckla mitt barns förståelse för naturvetenskap och teknik	87	85	83
Förskolan arbetar med att utveckla mitt barns digitala kompetens	60	63	iu
Snitt på området utveckling och lärande för samtliga förskolor belägna i Täby kommun	84	85	88

7.3 Barns delaktighet och inflytande

Inom området barns delaktighet och inflytande finns en liknande tendens som inom området normer och värden: att siffrorna är gula istället för gröna förklaras till stor del av en relativt hög andel vet ej-svar. Detta innebär att det är en låg andel av vårdnadshavarna (2 respektive 5 procent) som uttrycker att de *inte* instämmer i påståendena om att barnen tränas på att ta ansvar samt att deras tankar och intressen tas tillvara. Även här är en slutsats att förskolorna kan behöva tydliggöra hur de arbetar med barns delaktighet och inflytande i den konkreta verksamheten.

Täbys resultat på 84 procent instämmande svar på det sammanvägda värdet för området barns delaktighet och inflytande ligger i nivå med övriga deltagande kommuner (86 procent i snitt, med ett spann mellan 81 och 89 procent).

Även inom detta område finns tydliga skillnader mellan förskolor. Precis som inom området normer och värden har det i föregående års tillsynsbesök funnits tecken på bristande likvärdighet mellan förskolor i barns delaktighet och inflytande. Sådana tecken kvarstår i årets Våga Visa-resultat, då flera enheter får ett resultat på minst 95 procent instämmande svar i det sammanvägda värdet/snitt på området, medan andra enheter inte når upp till 70 procent. De lägre värdena låter sig inte alltid förklaras av andelen vet ej-svar; i flera förskolor är det 10-20 procent som uttrycker att de *inte* instämmer i påståendena om barns delaktighet och inflytande.

	2020/2021	2019/2020	2018/2019
Mitt barn tränas på att ta ansvar på förskolan	88	90	89
Mitt barns tankar och intressen tas tillvara	81	84	82

Snitt på området inflytande för samtliga förskolor belägna i Täby kommun	84	87	86
--	----	----	----

7.4 Förskola och hem

Resultaten i Våga Visa-enkäten visar att vårdnadshavarna har relativt högt förtroende för förskolorna inom detta område. Informationen från förskolorna ut till vårdnadshavarna, om såväl läroplan och andra styrdokument som om vem vårdnadshavare ska vända sig till med sina frågor och problem, verkar överlag fungera bra. Däremot indikerar resultaten att kommunikation och dialog mellan förskolan och vårdnadshavarna kan betraktas som ett utvecklingsområde, då 15 procent inte instämmer i att de ges möjlighet att vara med och diskutera hur deras barn stöds på bästa sätt. (3 procent svarar "vet ej".)

Täbys resultat på det sammanvägda värdet för detta område (89 procent) ligger väldigt nära övriga deltagande kommuner (89 procent i snitt, med ett spann mellan 88 och 92 procent).

Även inom detta område gör sig en viss olikvärdighet påmind: ett 20-tal förskolor kommer upp i minst 95 procent instämmande svar i snitt på området, medan några hamnar under 75 procent.

	2020/2021	2019/2020	2018/2019
Förskolan ger mig möjlighet att vara med och diskutera hur mitt barn stöds på bästa sätt	82	87	89
Förskolan har informerat om läroplanen och annat som styr förskolan	91	94	93
Jag vet vem på förskolan jag ska vända mig till med olika frågor eller problem	94	95	95
Snitt på området förskola och hem för samtliga förskolor belägna i Täby kommun	89	92	92

7.5 Övriga underlag: Täby kommuns enkätundersökning samt inkomna klagomål

Sedan vårterminen 2020 har förskolorna haft en mycket pressad arbetssituation som krävt en mängd anpassningar för att kunna bedriva en kvalitativ omsorg. Av detta skäl, samt då pandemin även påverkat tillsynsenhetens möjlighet att på plats se huvudmännens arbete både avseende efterföljande av lagkrav och kvaliteten i verksamheten, beslöts att utforma en enkät för att få en inblick i hur pandemin påverkat verksamheten. Frågorna formulerades för att både påvisa utmaningar och lösningar samt hur/om man ansett att barnens lärande som helhet påverkats.

Resultaten från enkäten, som distribuerades till samtliga (då 28) fristående huvudmän och besvarades av 24 procent av dessa (7 st), visar att:

- Tre av de sju huvudmännen upplevde att utbildningen för barnen förbättrats, tre svarar

att de anser den vara oförändrad trots stora utmaningar under pandemin och en huvudman anser att den har försämrats.

- Fem av huvudmännen instämmer i att förskolorna har fått ett förändrat arbetssätt under pandemin som har lett till nya lösningar och arbetssätt som de kan dra nytta av i framtiden. Bland de lösningar och arbetssätt man avser att behålla är bland annat mer verksamhet utomhus samt bättre hygienrutiner. Två huvudmän instämmer inte i påståendet.
- Sex huvudmän instämmer i att krishantering i verksamheten har utvecklats. Man har gått från teori till ”skarpt läge” och man har insett vikten av kommunikation i alla led samt ett fungerande informationsflöde. Man ser också att man har haft ett större fokus på den dagliga verksamheten och barnens behov. En huvudman instämmer inte i påståendet.

Noteras bör att det, på grund av den låga svarsfrekvensen, inte går att dra några generella slutsatser av dessa resultat.

Några av de konsekvenser av pandemin som de huvudmän som besvarat enkäten har beskrivit som utmaningar är:

- Personalbrist och ökad arbetsbelastning. Exempel som nämns är att ordinarie personal har behövt jobba extra och man har använt vikarierande personal. Arbetsbelastningen har också inneburit behov av avlastande samtal för personalen, samt justering av öppettider.
- Försämrad kontakt med barnens vårdnadshavare. Man har till exempel upplevt konflikter kring riktlinjer och restriktioner, behövt ställa in föräldraaktiviteter såsom fester och utflykter samt ha utvecklingssamtal och annan information i digital form.
- Möjligheten att skapa god arbetsmiljö för personalen. Man har exempelvis jobbat med vikarier i väsentligt högre utsträckning, justerat öppettiderna för att säkerställa att personalen inte överbelastas, samt tillhandahållit skyddsutrustning såsom munskydd, visir och handskar.
- Svårigheter att följa/tolka Folkhälsomyndighetens föreskrifter. Fortlöpande bevakning av uppdaterade riktlinjer och rekommendationer för att säkerställa att man agerat utifrån dessa, situationen har varit psykiskt påfrestande, avlastande samtal har behövts när personal känt sig kritiserade/ifrågasatta för att de upprätthåller rekommendationerna.

Inkomna klagomål

Antalet klagomål som inkommit till Täby kommun angående kommunala och fristående förskolor under läsåret 2020/2021 (54 st) har legat något lägre än under 2019/2020 (74 st) och 2018/2019 (74 st). Dock bör noteras att klagomål sannolikt även har inkommit till varje enskild förskola samt till respektive fristående huvudmans klagomålshantering, vilket Täby kommun inte har någon information om.